

ПАРАФІЯЛЬНА ГАЗЕТА

№ 18 (399)
1 жовтня 2006 р.
(рік XIV)

Двотижневик католицьких парафій України

ПАПСЬКІ ІНТЕНЦІЇ МОЛИТОВНОГО
АПОСТОЛЬСТВА НА ЖОВТЕНЬ

ЗАГАЛЬНА: Щоб усі охрещені зростали у вірі та свідчили про неї своїми чіткими, відповідальними та мужніми вчинками.

МІСІЙНА: Щоби Всесвітні дні Місій всюди оживляли духа керівників до місійної співпраці.

POST FACTUM

ТРУДНОЦІ ПЕРЕКЛАДУ

Чимало можна дізнатися про себе, якщо замислитися, якими словами називаємо певні речі. В англійській є слово *truth*, в італійській – *verità*, у німецькій – *Wahrheit*. Вони мають одне значення, яке українською залежно від контексту перекладається або як “істина”, або як “правда”. Не слід відносити ці “труднощі перекладу” до міфу про “загадкову слов’янську душу”, бо істина – то завжди істина. Але у повсякденному житті нам ближчий зручніший вислів “у кожного своя правда”. Однак серед багатьох правд буває важко відшукати істину...

Запекла боротьба точиться навколо побудови центру єврейської спільноти у Бабиному Яру. Де і що будувати, чим коштом – ці питання давно перейшли в площину політичну. Дискусія набула характеру гострого етичного конфлікту. Навіть зараз, у 65-ту річницю трагедії, шириться думка, що Бабин Яр у Києві – це виключно місце єврейської пам’яті. Мало хто говорить про створення спільного меморіалу, присвяченого усім жертвам – євреям, українцям, циганам, росіянам, білорусам. Але ж вони, ці 150 тисяч – ЛЮДИ! Їм було однаково боляче, страшно й не хотілося вмирати... На землі, що увібрала стільки крові, нам, живим, треба стояти тихо-тихо. Натомість ми ніяк не можемо дійти згоди: хто має право вшанувати пам’ять заггиблих, а хто – ні.

Ще 1966 року Іван Дзюба казав на мітингу в Бабиному Яру: “Фашизм починається з неповаги до людини, а закінчується знищенням народів. Ми повинні всім своїм життям заперечити “цивілізоване” людиноненависництво і суспільне хамство. Шлях до справжнього, а не фальшивого братерства не в самозабутті, а в самопізнанні, не зрікатися себе і пристосовуватися до інших, а бути собою і шанувати інших”.

Відтоді минуло сорок років. У 1976 р. в Яру з’явився “спільний” монумент, за часів незалежної України – менора (єврейський ритуальний семисвічник), пам’ятник, присвячений дітям, кілька хрестів над умовними могилами православних священників. А от бронзову циганську кибитку, що нагадувала б про тисячі розстріляних в Яру ромів, так і не встановили, хоч пам’ятник уже був готовий. Українські цигани покладають квіти до спільного пам’ятника. Їм теж боляче...

Друга Світова забрала життя 6 мільйонів громадян України. З них півтора мільйони були євреї. На карті України позначено 6 тисяч міст та сіл, де масово розстрілювали й спалювали людей, 910 з них – братські могили Голокосту. Чи потрібні ще якісь свідчення на користь того, що нам нема чого ділити, крім болю й сліз?

Єрусалимський музей-меморіал “Яд-Вашем” за півстоліття існування розшукував у світі 19 тисяч людей, які рятували євреїв, часто ризикуючи власним життям. Майже дві тисячі цих “праведників миру” – з України. Цей факт – нагадування про те, що із замкненого кола взаємних образ та непорозуміння можна вирватися. Шлях, яким маємо йти, накреслив ще II Ватиканський Собор, який визнав, що у ставленні християнства до юдаїзму було чимало негативного, і Церква має перепросити за свої помилки. У 1974 р. Комісія з релігійних відносин з євреями у документі “Ми пам’ятаємо: роздуми з приводу Голокосту” закликала до примирення й діалогу. Йоан Павло II у проповіді на Прощену неділю 12 березня 2000 року просив прощення у всього світу за гріхи вірних Церкви. Святіший Отець Бенедикт XVI під час Апостольського візиту до Польщі казав про “очищення пам’яті”, яке покладе край злу й зробить сильним добро. Кожен із нас може долучитися до цих починів, навіть якщо, читаючи рядок “Ось голос крові брата твого кличе до мене з землі” (Бут 4, 10), робитиме наголос на слові “брат”. Нам не треба шукати “свою” правду. У нас уже є Істина.

Владислава ОСЬМАК

4 жовтня – спомин святого Франциска з Ассізі

СВЯТИЙ БІДНЯК, СХОЖИЙ НА САМЕ ЄВАНГЕЛІЄ

Карло Мональдї. Св. Франциск, скульптура з собору св. Петра. Ватикан.

Його життя – це життя за Євангелієм, “згідно з буквою і без зайвих тлумачень”. Так він казав, і в цьому справжній сенс його навчання, його праці, його шляху й особистості. Франциска з Ассізі часто порівнювали з його Божественним Вчителем, але найбільше він схожий на саме Євангеліє.

З того дня, в 1209 році, коли він покинув затишну батьківську оселю заради того, щоб практикувати свою формулу, він діє, поки інші лише повчають; його вчинки стають притчами, і він починає відкривати своїм здивованим співвітчизникам вражаюче видовище Благої Звістки. Він іде босий, одягнутий у мішковину, проповідувати на площах; але яка б не була чудова свіжість його ліричного обдарування, не промови згуртували навколо нього п’ять тисяч учнів... Як усі містики – ці “поети”, ці “мрійники”! – він знайшов Красу, подібної до якої немає і не може бути. І він любить. “Він так несамовито любить, – пише Станіслав Фюме, – що вже не знає, чи збереглася його власна природа. Він випрошує життя усього сущому у Отця Нашого... І Бог для довершення святості Франциска напише на його плоті знаки нашого спокутування – стигмати”. Франциск Ассізький помер у 1226 р., через два роки після отримання стигматів. Таким був останній розділ Книги його життя, в котрому перемішалися й поєдналися страждання та радість, подібно до Святого Письма, зворушливою і чарівною середньовічною версією якого і був святий Франциск з Ассізі.

Андре ФРОССАР, “Сіль землі”

ВІДЛУННЯ РЕГЕНСБУРЗЬКОЇ ЛЕКЦІЇ

Увечері 12 вересня 2006 р. під час апостольського візиту до Баварії Святіший Отець Бенедикт XVI прочитав у Регенсбурзькому університеті академічну лекцію “Віра, розум і університет: спогади та роздуми”. Однак уже за два дні суто академічна лекція, виголошена в суто академічному середовищі, спричинила шквал критичних закидів на адресу Бенедикта XVI на кшталт: “Після тихого першого року понтифікату Божий ротвейлер вишкірив зуби” (*The Guardian*, 16 вересня 2006 р.) або ж “Дуже непокоїть, що папа образив почуття мусульман” (*The New York Times*, 16 вересня 2006 р.), “Не вщухають протести, викликані виступом Рацінгера” (*La Repubblica*, 16 вересня 2006 р.). Папу звинувачують в ображенні почуттів мусульман, у зриві міжрелігійного діалогу між християнством й ісламом. Протести, що кілька днів тривають у мусульманських країнах з приводу папської лекції, й вимоги до папи вибачитися та відмовитися від слів, сказаних у Регенсбурзі, порушують комплекс проблем.

По-перше

Про що ж насправді говорив Бенедикт XVI у Великій університетській залі? Мусимо погодитися з думкою єгипетського єзуїта о. Саміра Каліль Саміра SJ, який однозначно твердить: жоден критик папської лекції не ознайомився з текстом повністю (*L’Avenir*, 17 вересня 2006 р.). “Той, хто критикує папу, не читав текст його лекції”, – підтверджує цю думку італійський ватиканіст Андреа Торнієлі (*Il Giornale*, 17 вересня

2006 р.). Усі зауваження й протести базувалися лише на невеликій кількості вихоплених із контексту цитат, які поширені інформаційними агентствами.

Неупереджений аналіз тексту регенсбурзької лекції Бенедикта XVI (наголошую, всього тексту, а не на власний “хлопський розум” спотворених довірливих уривків!) дозволяє зробити адекватні висновки. Дозволю собі процитувати один з аналітичних відгуків, що з’явився наступного дня, 13 вересня: “Папа римський закликав до рівно-

правного “діалогу між культурами і релігіями”, насамперед між християнством та ісламом... Понтифік заявив про це, виступаючи в університеті Регенсбурга... Оперуючи історичними прикладами та складними філософськими категоріями, римський первосвященик критикував думку, яку поділяють на Заході: тільки позитивістський світогляд і західні форми філософії універсальні, через що ігнорується все, що властиве іншим культурам і релігіям”. Ця цитата належить не колу адептів та апологетів Єпископа Риму, – вона була розміщена на сайті російського незалежного ісламського інформаційного каналу *Islam.ru* (www.islam.ru/world/2006-09-13/13290).

Надзвичайно точно розставлено акценти: адже насправді папа звертався до університетської спільноти, яка традиційно впливала на суспільну думку Заходу. В лекції Бенедикта XVI простежуються і продовження теми співвідношення віри й розуму, започаткованої енциклоікою Йоана Павла II *Fides et Ratio*, і розвиток теми любові й милосердя, про які Бенедикт XVI писав у енцикліці *Deus Caritas est*.

Закінчення на 2-й стор.